

5

והמ"א העלה ע"י שינוי שרי. כתב אליה רנה אות ד' כים לטליה רשא
 אפילו מישינס, וכספר בית הלל [וי"ד] סימן קל"ט [סי"ק] דלף טליה גופא
 מזה, וכן משמע בתשובת ב"ה סימן י"ו, ומיהו מתשמים מנוהה מנכסיהם
 וכדומה נראה דלון לעשות. מפות של קיטל ציור הכיסורים לכפר תורה,
 אפסר כלל שינוי שרי, דקצת תשמים גטוס, ומפלי ביה הכנסת, ופטרט
 העולם והגינן. עיין מה שאכתוב א"ה בע"ז סוף הסימן מדיני מפות
 מה, י"ע: 1 ב"י. עיין מ"א. אבל החון מוליכו למה, ועיין פרי חדש
 [שם בן] ז ויתחיי. עיין מ"א. המפה מתחיל לגלול מן הדיק נפטים.
 עיין אליה רנה בתפילין תגלול הרצועות על הקציה, לא להיפוך, ואפסו
 הוא, י"ע: ש"ס ב"ה ו'. עוד שם ב"ה ה' הנפסה יותר מלה מגלילה, עיין
 מ"א אות י"א, ושם יפאר א"ה מה: ח ו"א. עיין מ"א. שזה ביוון
 לכפר תורה, עיין מה שכתבתי ב"ה וי"ן: 2 בתוך התיק, עיין מ"א.
 ש"י זה יתקרב, לשם [פטרף דן] וט"ו אות ד', עיין מה שאכתוב א"ה
 גט"ו: 1 י' עד. עיין מ"א. ועיין ל"ג [סי"ק] אן מתחיל נכרכה, י"ע: 2.
 עיין ב"י [ד"ה א"ר ממוס], ובש"ע פסק ב"ש אומרים דנענין שיגמר הגולל
 הכל, והעולם לא נוהגין כן, שוב ראיתי שאינו כן, אלא יגמר היינו שיגמר
 הספר תורה גלילה לנד, לא המפה, וכן נוהגין שממחין המפטיר נכרכה
 עד שגלל הספר תורה לנד, לא המפה והמטפות. וש"י סוטה ל"ט [ע"ג
 ד"ה עד שגלל] שיגלל "צמטפתחיו": 1 א"א. עיין מ"א. הקשה דמנהגו
 שמוציאין שיהיה צבת אחת ואין מסלקין הראשונה מהשולחן עד שיעשו
 השניה [ואומרים קדים על שתיקה], שזה היפך מיומא (כ"ו) [בן] ב' לרנני
 ששפירא ליה שמי כן הוה [שם גג, כן], מניח תחלה דם העשיר ביו"א מקדשי
 קדשים ונוטל אח"כ דם פר להוות על הפרוכת, וכן פסק הר"מ בפרק ד'
 מעבודת יום הכיפורים הלכה ב', הוא הדין כאלו היה לסלק הראשונה לחרון
 הקודש ואח"כ להניח שניה על השולחן, ומיך החס אי אפשר, דמוס דסין
 השעיר ביומן א"כ יקם דם פר בשמאל, לכן יניח תחלה דם שעיר, מה שאין
 כן בפסחים כ"ד ב' כף ריקן אוחז בשמאלו ומקבל המלא תחלה מימיו שלא
 יהא פניו כו'. ובפירוש המשניות [פסחים פ"ה משנה ו] משמע כן, מקבל
 המלא [להודיע] הוריות והמריעות שמקבל תחלה כו', הרי כמנהגו,
 ומאוס הכי מושע ליה הצירו המלא תחלה. ומפירוש רש"י דם [ד"ה אל
 אפסל] לא משמע קצת כן, ומיומא י"ל דהוה ציור המלא דם שעיר א"כ
 נוטל תחלה דם פר, מה שאין כן מורה א' מה שכתוב ב"ה בחוב מה. והפרי
 חדש [אות ט] הוכיח הסך מנהגו מכהן גדול ציור הכיפורים דלון מביאין
 ספר שני משום נכרה [יומא ג, א], לנתי תרווייהו, י"ע: 2. ואינו יודע, דאי
 נמי מביאין אח"כ כל שדעתו עליה ומכל שכן ממין א' אין לרנן נכרה
 שנית, וכדמשמע מיו"ד סימן י"ט סעיף ו' ואו"ח [סימן] ר"ו [סעיף ב'],
 ואו"ח א"כ [שם א] אפסל אברהם [אות ו] י"ע: 2. והט"ו יו"ד [סימן] ר"ט אות ב'
 הקשה זה, ומיך דב' מלות הכרזיות לרנן ב' נכרות, י"ע: 2. ושם נאמר
 דמשום הפסק בשמיקה לרנן לנרן שנית, א"כ לדין נמי דלון פוחחין

(ג) פירוש כשהספר. עיין ט"ו. עיין ב"י האריך בפירושים. והט"ו
 מפרש כשאחד עושה הכל הגבהה ומראה לעם ואח"כ נוהג הספר
 תורה ביד אחר לאחור והוא גולל, יהפוך הכתב אליו ויתחיל להדוק
 המטפות (הוא שקורין מפה) דווקא בצד חוצה לו, דהיינו מאחורי
 הספר תורה, שהוא נגד אוחזו הספר תורה, ומשם יתחיל להדוק
 המפה ויביא אח"כ אליו נגד פניו. והטעם בניירות החנוכה בסימן
 תרע"ו [ט"ז] אות וי"ז דכל שיש פינות תחלה וסוף יתחיל מפינות
 ימין אל השמאל, וכמו בנר חנוכה דעתו שיתחיל בנר היותר ימיני
 בהתחלה ואח"כ יפנה לשמאל, הוא הדין כאן יתחיל בצד ימיני שלו
 והוא מבחין כו'. ומה שכתב מרמ"א כו', לא הבינותי כעת:
 (ד) בתוך. עיין ט"ו. הם דברי ריב"ש בתשובה [סימן לב] הביאו
 הבי"ו [ד"ה כתב הר"ש], וכשהוא גוללו מבחין יש מפרשים הוין
 לחיק שלא יקצע חוץ התיק, ומי שטועה סובר דיש לגלול בפנים
 שזהו כבוד לתורה, ואין אלא טועה בזה. כתב אליה רנה אות ב'
 מי שקנה מצוה ומת שייך ליורשים, י"ע: ש שהאריך. ורשאי קונה
 המצוה למכור ולהרויח, ועיין מ"א [סימן] ש"ו אות ט"ו, ואי"ה שם
 יבואר. [ואלה רבה] שם, מעוה מצות עיקרו לעניים, לא לכלי הקודש,
 והגבאים יכולים לשנותן. אין אדם רשאי לשהות מעוה מצות, רק
 יתן לגבאים. מי שקנה מצוה לשנה וכתוך השנה גירש המלך יהודים,
 אם נשמע [בשעת קנין] עיין מ"א [סימן] קנ"ד בסופו ואליה רנה
 כאן, ושם יבואר אי"ה. עיין וי"ד סימן רפ"ב בט"ו [סי"ק] ח' כסף
 זה לספר תורה יכול למוכרה, והוא הדין בגד זה למפה, דהזמנה
 לאו מלתא, עיין אליה רנה אות ד', ואם תפר בגד מטפות לספר
 תורה, עיין סימן מ"ב במ"א [סי"ק] ה'. כתב הט"ו ביו"ד [סימן]
 ש"ה אות י"א מפות ומטפות [וכן הפרוכות על השולחן] אסור
 מכלאים, אבל פרוכת ומה שמתין בארון ואין יוצא עם הספר תורה
 מותר של כלאים, וכן כתב לבוש [סימן] קנ"ד סעיף ט"ו, ועיין אליה
 רבה [סימן] קנ"ד [סי"ק] ה"ב [כב], ואי"ה שם [משכנות זוב אות יב]
 יבואר. ולענין להשתמש ברברים של קודש, עיין סימן קנ"ד סעיף
 ח' בהג"ה דלב בית דין מתנה עליהם. ומהאי טעמא בגד שישטחו
 בארון הקודש כשנתקלקל התרתי לעשות מהם מפות להניח על
 השולחן לכבוד שבת בבית המדרש, ואי"ה שם [אשל אברהם אות יג]
 יבואר עוד. בר"ש פרק ט' מהלכות שאר אבות הטומאות [הלכה ו]
 כתבי קודש מטמאין ידים, הלא כלאו הכי סתם ידים שניים, שמע
 מינה לכאורה אף בנטל ידיו, ולא כהר"ב בהג"ה סעיף א'. וי"ל
 משום לא פלוג בטמאין בסמוך לנטילתן, אף שאין שייך טעם דר'
 פרנך [שבת יד, א] וכן משמע מתוספות שבת י"ד ב' ד"ה כיון.
 עיין מה שכתבתי במ"א [אות] א' מזה:

השניה עד שפלקו ראשונה, ובסימן ר"ו [סעיף ג מ"א ס"ק ד] לא קיימא לן כן דשמיקה כמה לא הוה הפסק, ומיומא [ג, א] מוכח כן, דאם לא כן אהא
 דפרנך ונגללה אמאי לא משני משום נכרה להפסק, ואי"ה בסימן ר"ו יפאר עוד, ובאן אין להאריך, ועיין מה שכתב המ"א בסוף האות דאנו נוהגים

מחצית השקל

והוצאת ספר תורה, וכן הקורא עדיין לא התחיל במצוה ג"כ אין לו שייכות
 להוצאה והכנסת ספר תורה, א"כ אפילו המתפלל קורא בתורה מכל מקום
 אין לו זכיה בהוצאה והכנסת ספר תורה, דאין לו שייכות [לו] [לזה]:
 [סי"ק] ז ויתחיי בו, דדוקא קאמר בו חוץ עיין ב"י. ר"ל, דב"י הביא שני
 פירושים, אי הכונה במה שכתב ויתחיל מבחין הוא דוקא, או ר"ל כלפי
 מה שאמר שצריך להדוק מבפנים על זה אמר ויתחיל אפילו מבחין. וכיון
 דפשוטות הלשון משמע שדוקא יתחיל מבחין, דומיא דמה שכתב ויהדק
 מבפנים שהוא דוקא ולא מבחין, וכמו שכתב רמ"א הטעם, הוא הדין
 יתחיל מבחין ר"ל דוקא. ואי אמרת דסבידא ליה להרב ב"י פירוש זה
 עיקר, דיתחיל פירושו שרשאי להתחיל, אבל אם ירצה יתחיל מבפנים, הוה
 ליה להרב ב"י לפרש כן בשו"ע, כיון דבפסרו ב"י מסתפק בזה, והלשון
 משמע דוקא, אלא ודאי דדעתו בשו"ע באמת [דן] דוקא יתחיל מבחין,
 ואינו רשאי להתחיל מבפנים: 1 יש אהוש [ח"ן] שתפול כו', בשו"ע דמייר
 שאחד עושה הגבהה וגלילה, ודאי דיש לחוש שמא תפול כשיחיל מבפנים,
 מה שאין כן שמתחיל מבחין דאי אפשר שתפול לחוץ דהא מחזיקו
 במפה שמתחיל לגלול סביבו, ואף על גב כשאח"כ כשיכרוך ויגיע המפה
 לצד פנים עדיין יש לחוש שמא תפול לחוץ, זה אינו, כיון שכבר מוכרסת
 קצת במפה והוא מחזיק המפה בידו אי אפשר שיפול לחוץ כל כך מהר,
 ובשיראה שמתחיל ליפול יחזיקנה בידו. אבל למנהגו שאחד מנביה
 והשני גולל, ליכא למיחש כולי האי שתפול, אפשר מודה מ"א דאם ירצה
 יתחיל מבפנים, כיון דבעל הגלילה עומד לפני הספר תורה אי אפשר שתפול
 מהרה ולא ירגיש: [סי"ק] י' עד כו', גראה ל"י כו', כוונת שו"ע דאין להתחיל

ההרי הכיור בו. בספר אליה רבה [סי"ק] ה' הקשה דהוה ליה להביא ראיה
 מחח נזום וכדמו [משנה לה, כב], ולענין דמהני אין ראיה, כיון דהוחכו א"כ
 ודאי פנים חרשות באו לכאן, מה שאין כן לעשות מבגדים ישנים, אף
 שמשנתה עכשו לכלי אחר, מכל מקום צורת הבגד עדיין עליו דהיינו
 צורת הראשונה, ואי אפשר ללמוד החירו מחח נזום דהוחכו באש אף
 דמכל מקום נשאר זהב כבתחלה, מכל מקום ע"י היתוך אש נשתנה שינוי
 גמור, לכן אייתי ראיה ממראות הצובאות שלא נשתנו אלא מאותן מראות
 נופיהו נעשה כיוור, ולא הוחכו תחלה באש אלא נעשה ממנו כלי אחר,
 דומה שפיר לבגדים ישנים שעושין מהן חשמיש קדושה. וכן מצאתי
 בתשובת חות אירן [סימן קסא קסב]: ואציג דהמזבח בעיני עצים כו', זה ראית
 האוסרים, מדאמרינן במנחות דף כ"ב ע"א כתיב [ויקרא א, יב] על העצים
 אשר על האש אשר על המזבח, מה מזבח משל צבור אף עצים ואש משל
 צבור ולא משל יחיד, דברי ר' אלעזר בר ר' שמעון. ר' אלעזר כן שמוע
 אומר מה מזבח נשתמש בו הדיוט אף עצים ואש שלא נשתמש בו
 הדיוט. ומסק הומב"ב בחלכות איסורי מזבח [ו, ב] כו', אלעזר כן שמוע.
 "עיין בברכות הובח [מנחה שם, חידושי ד"ה גמרא] הטעם דפסק כוותיה. ומה
 למדו דהוא הדין לתשמיש ספר תורה בעיני דבר שלא נשתמש בו הדיוט:
 י'ן שמשע בנמצא, ר"ל, דהא איצטרך היקשא לעצים ואש למזבח לאסור
 עצים ואש שנשתמש בו הדיוט, משמע אי לא היקשא לא הוי ילפינן בבנין
 אב עצים ואש ממזבח דבעיני שלא נשתמש בו הדיוט, וא"כ הוא הדין
 השתא דאיכא היקשא לעצים ואש לא ילפינן מיניה תשמיש ספר תורה,
 רמה עצים ואש דדומה יותר למזבח דתרווייהו עיני בית המקדש הם,

יין תוקן כנפיל ע"פ מקור חיים, ומוספת שבת. וביה לנפולו שרד: ין ביב המהות השקל, קף המקור חיים והתוספת שבת כחט שמע"כ במ"א - רש"י הוא ע"ס, וז"ל גמלה דיומא דף ע: יחן תוקן ע"פ סמ"ג מחש"ס מקור חיים וסמן המאור:

יט' ביב הפמ"ג כמות המ"א, ועין במחלות השקל ד"ה לכן נראה לו: י"ז צ"ח נראה דהא, ק"ך בן כחז הממד משה הוא א. ונגלה שיש ע"ס במחלות השקל:

כ"א ע"ין חמד משה אום ב: כ"ב לא ברור לאזה פסוק מתכוונת הגמרא, ע"י"ש כרמ"י ד"ה אחת ובלוין הש"ס שס, ובמסורת הש"ס נדרש ע"ג א:

ובהגהות מנהגים [הלכות ראש חדש הוא מן] כחז דאין מסלקין וכו', ומבוא ראיה מפרק (ח') [ה] דפסחים [נא, ה] דאמרין מקבל המלא ומחזיר הריקן וכו', וכחז שכן כחז הרא"ש פרק ב' דשבת בשם רבינו יונה, ואני חפשי ברא"ש ולא מלאמי כלום, וגם הראיה לא הביטתי, דאמרין בגמרא [שם ע"ג ובש"ס] מקבל המלא ומחזיר הריקן אבל איפכא לא דכי מושיט ליה אל מיד בני לקבולי, מסייעיה ליה לריש לקיש דלמר אין מעבירין על המלות מאחר שזאת לידו, עכ"ל. משמע דוקא משום דמושיט ליה בני לקבולי, הא לאו הכי אין לריך לקבולי, דאי איפא דעממא שלא יהא פנוי, א"כ מנא ליה לסייע לריש לקיש, ואפשר לומר דכולהו חדא טעמא היא, דלחכי אין מעבירין על המלות שלא יהא פנוי מן המלות, ודוחק. ^(י) והיה דיומא אפשר לומר שאם נטל דם הסר לריך לטול בשמאל, ולכן מוטב להניח דם השעיר תחלה כדי שיטלו זמין, והיה דפסחים לריך לומר שהריקן היה תופס בשמאלו והמלא מקבל זמין, מה שאין כן דיומא ששניהם מלאים, וז"ע. מי שנתנין לו להגיה הספר מורה ולגלול ואי אפשר לו לעשות שתיים, יגידה ויתן לאחר לגלול, דהוא עיקר ^(י) הגולל כמו שכתוב סוף סעיף (ו') [ד] ^(י) [נגלה]. אבל כשמכדין אותו להושיט המעילים, גלילה עדיפה, דהיא עיקר המלה ^(י) וכדאמרין ^(י) וימא כה, בן אותו שזכה בקטורת אומר לחזרו וזה במחשה עמי. וע"ין דיומא דף ע' ^(י) [ע"א], כשרואה מלה רשאי להניחה ולילך לראות מלה אחרת, אע"ג דמלה לראות עשיית המלה משום ברוב עם הדרת מלך [משלי י, כח], מכל מקום רשאי

לעבור ממנה (רש"י יומא שם ד"ה קמ"ל). וע"ין בתוספות יומא דף ל"ג (ע"ב) [ע"א] [ד"ה חן] הדיבא דלא עבדין אלא חדא מלה חן מחויב לעשות מה שצאה לידו ראשונה, ע"ש. ואינו מוכרח כל כך. וע"ין במנחות דף ס"ד ע"ב. ובסוטה דף (ה') [ט] ^(י) [ע"א] דאמרין חן משקין ב' טעמות כאחד ואין מטהרין ב' מלורעים ואין רושנין ב' עבדים ואין עורפין ב' עגלות כאחד, שאין עושין מלות חבילות חבילות. ^(י) וכחז התוספות [ד"ה חן] שאסור להעמיד שתיים צעורה צערת אחת חף על פי שאין שומות כאחד [וכו']. ותימה וכי היה אוסר בכהאי גוונא להעמיד שני זבחים כאחד צעורה ולשחוט אחד ואחר כך השני וכו', ע"ש. ומסק' בגמרא צנחן אחד אין משקין וצב' השני משקין. וז"ע על הרמב"ם [מוטה ד, ג] ^(י) שפסק כחם ולא חילק. לכן נראה לי שחז מפרכ' איפכא, דכהן אחד על כרחך משקה אותם זה אחר זה, לכן חף על פי שמשקין צנחן אחד צנחן אחד צעורה שפיר דמי, אבל צב' כהנים שמשקין צנחן אחד צנחן אחד זה אחת, אסור. וכזה ממורן קובית התוספות [שם ד"ה חן] שהקשו משני מלורעים, ע"ש. והנה להרמב"ם מותר להביא שני חינוקות צנחן אחת ולמול זה ואח"כ זה, אבל למולם צנחן אחת בשני מוהלים אסור, ולהתוספות אסור להביאם צנחן אחת למולם זה אחר זה, אבל למולם צנחן אחת בשני מוהלים שרו, ואם כן בשני ספרי תורה נהגין כהרמב"ם ללא קפדין על ההבדל. ולהתוספות בצרכת המון של נישואין לא יביאו שני הכוסות לפניו צנחן אחת, אלא לאחר צרכת המון יקח כוס אחר ויברך ו' צרכות. וכן משמע בצור

מחצית השקל

חכמת שלמה

קמו [בית חכמיא סוף י"א] מה שכתב רבסוטה דף (ח') [נ] אמרין וכו', י"ב הנה כדמינו כדמינו וקשה לו לומר שם כמה דפריך שם והא חן עושין מלות חבילות חבילות דמן חן משקין ב' טעמות כמות וכו' לפי שאין עושין מלות חבילות חבילות וקשה לו, מה פרק טמא דההא אפ"ה כ"י יהיה וכהא עושין מלות חבילות חבילות מנה מנה א"כ דוקא הכהן שיש טעם זה אבל בעממא דלא שייך טעמא עושין מלות חבילות חבילות, וז"ל יהיה קאמר לא מן השם הוא זה אלא משום דכתיב [מנחה בן כ"א] אחת למה ולא אהרת עמה דאין עושין מלות חבילות חבילות, ולכן לפיכך מנתן לכל התורה כולה דאין עושין מלות חבילות חבילות, ואח"כ מנה דאין עושין כ"י יהיה, וז"ע מה, ודוק:

ושבע למטה כמצליף, ואחר זה הוציא מותר הדם להיכל והניחו על כן הזהב שהיה עשוי בהיכל, אחר זה שחט שעיר הציבור והכניס דמו לבית קדשי קדשים והזה ג"כ בין בדי ארון אחת למעלה ושבע למטה, ומותר הדם הוציא ג"כ להיכל, ושוב היה צריך לטול דם הפר ולהזות ממנו נגד הפרכות נגד בדי הארון אחת למעלה ושבע למטה, והיה צריך להניח מידו דם השעיר שהוציא מבית קדשי קדשים להיכל. ורובן וימא ג. בן סבירא להו שהיו שם שני כונים, דלא כ"י יהודה דסבירא ליה שלא היה כי אם כן אחר. והאי דנחית קמיה דרבא אמר דהוון הפלתו סדר העבודה כמנהגינו ג"כ, והיה אומר כרבנן דקיימא לן בוחייהו שהיו שני כונים, ואמר נטל דם הפר והניח דם השעיר, והגיהו רבא בשלמא אי סבירא ליה כ"י יהודה דלא היה כי אם כן אחד א"כ באין ברירה צריך לטול תחלה דם הפר ואח"כ להניח דם השעיר, כי קודם נטילת דם הפר אין לו מקום להניח דם השעיר כי הן לא היה מחזיק כי אם כלי אחד, אבל כיון דקיימא לן כרבנן שהיו שני כונים א"כ אפשר להניח תחלה דם השעיר על כן אחר ואח"כ לטול דם הפר מכן הראשון. וכיון דאפשר בהכי צריך לעשות כן להניח תחלה מידו על כן שני דם השעיר, ואח"כ לטול דם הפר מכן הראשון, ולכן הגיהו שצ"ל הניח דם השעיר ונטל דם הפר. מוכח דלא כרמ"א, שצריך לגמור תחלה מצוה שיתחיל בשנה, ולא אמרין שיתחיל בשנה קודם גמר הראשונה שלא יהיה פנוי מן המצוה כמו שכתב רמ"א: דאמרין מקבל המלא כ"י. דאיתא בפסחים פרק ה' דף ס"ד (ע"ב) [ע"א] בערב פסח שהיו הפסחים מרובים והעם רב בעורה והיה המקום בעורה רחוק לילך והעיקר משום ברוב עם הדרת מלך [משלי י, כח]. לכן היו רבים כהנים מהעסקים בו והיו הכהנים עומדים שורות שורות וביד כל אחד מהכהנים בוך ריקן, והכהן שעומד סמוך לשחיטת הפסח היה מקבל הדם בכוך ולא היה מוליכו לבד למזבח אלא נותנו לכהן שעומד בצלו, ונטל ממנו בוך הריקן ושוב חזרו שקובל בוך המלא דם נותן אותו בוך לחברו שאצלו שהוא יותר סמוך למזבח, ונטל שוב מן המקבל דם בוך הריקן שהיה בידו, וכן היו עושים מאחד לחברו עד שמגיע הדם לכהן העומד אצל המזבח ורוקן על המזבח, וכך היה חזרו חלילה. ואמרין שם שכל כהן מקבל מחברו בוך המלא דם תחלה ואח"כ נתן לו בוך הריקן, ועל כרחך היינו טעמא שלא יהיה פנוי מן המצוה: מנא ליה לסייע לריש לקיש כ"י. מה שכתב בספר א"ר: דסייעתא היא דאי אמרת דהטעם משום שלא יהיה פנוי מן המצוה א"כ מאי מהני שמקבל המלא תחלה, ניהו דלגבי מקבל איכא דאינו פנוי מהמצוה, מכל מקום ע"י זה הנותן פנוי מהמצוה שנותן המלא תחלה ועדיין אין בידו הריקן. ולענין אין קושיא, דהמ"א הקשה כן לדעת הגהות מנהגים דאיתיי סיעתא מהתם דבעינן שלא יהיה פנוי מהמצוה מרמקבל המלא תחלה, ותקשי לירידה מאי מהני דהא ע"י זה הנותן פנוי מהמצוה אלא על כרחך צ"ל דסבירא ליה דלא משגחינן בנותו רי את רחמיה ושריה ריידה ריהו רחמיה כהן חזקיהו

כימין, וגם מורק מלא דם שעיר ראוי להיות בימין, דבשמאל אפשר שישפוך לארץ, וא"כ אי היה נוטל דם הפר תחלה כיון שלא היה ימינו פנוי היה צריך לטול דם הפר בשמאלו, וזה אינו נכון כנזכר לעיל, לכן הגיה תחלה דם השעיר ואז נטל דם הפר בימינו: והוא דפסחים. ר"ל, אם כן למה אמרו בפסחים דף ס"ד דמינה ראיית הגהות מנהגים דמקבל המלא תחלה, לכאורה עדיף שקבל המלא בימינו אף שע"י זה יהיה פנוי מהמצוה, כדמוכח מהאי דיומא כנזכר לעיל, וא"כ כיון שכבר היה בידו בוך הריקן דאי רהיה בימינו ויצטרך עכשיו לקבל בשמאל המלא, והטעם לפי הגהות מנהגים שלא יהיה פנוי מהמצוה, הא יותר יש לחוש שיטול בימינו: צריך לומר שהריקן יהיה תופס בשמאלו. כי אין כזה מעשה עבודה, וגם אין חשש שישפוך מה שבתוכו, ולכן [ביו"ט] שהימין פנוי היה מקבל המלא בימינו. מה שאין כן ביומא דשנייה מלאים אחד דם הפר ואחד דם השעיר, על כרחך הוציא דם השעיר בימינו, וגם דם הפר ראוי לטול בימין כנזכר לעיל. לכן צריך להניח תחלה דם השעיר, וכל זה ליישב קושיא ב' על דין השני שכתב רמ"א דאין מסלקין כ"י, אבל קושיא א' על דין א' שנהגים להוציא שני ספרי תורה כאחת, מנא ליה לחלוק על הירושלמי, אין לו יישוב: ובדאמרין אותו שזכה שפירות כ"י. ביומא דף כ"ה ע"ב. ור"ל, אף על גב דלקטרת להקטירו כל יום הרי צרכים שני כהנים, אחד מי שהכניס הקטרת להיכל ומקטירו, והשני שהכניס מחתה מלא גחלים והניחו על גבי מזבח הזהב, ועליו היה הראשון מקטיר קטרת. אע"פ כן לא היו מפייסים כי אם מי שקטיר, אבל לא היו מפייסים מי יכניס מחתה גחלים, שם בש"ס חר טעמא, כיון דחד עבודה היא הקטרת והכנסת גחלים, והפיסו על הקטרת שהוא העיקר ולא הכנסת גחלים דהוא טפל להקטרה. והוא הדין הכא הושטת מעילים דומה להכנסת גחלים, ששניהם הכנסת גחלים והושטת מעילים מסייעים לנושה עיקר המצוה: וע"ין ביומא דף ע. על מאי דתנן [שם ב. ח] הרואה כהן גדול קורא בפרשת היום אינו רואה פר ושעיר הנשרפים ולא מפני שאינו רשאי אלא שהיתה דרך רחוקה ומלאכת שניהם כאחת, [ו] פרין הש"ס על מאי דתנן לא מפני שאינו רשאי על המצוה, ומאי מצוה איכא משום ברוב עם הדרת מלך, קא משמע לן דליכא בזה משום אין מעבירין על המצוה. ופירש רש"י מאחר שאינו עוסק בה אע"ג דגם הראיה מצוה מכל מקום אינו עוסק בה כידים, [לכן] לא אמרין אין מעבירין על המצוה: וע"ין בתוספות יומא דף ל"ג ע"א. ד"ה אין מעבירין כ"י. שהקשו אחת דאמרין [במח' מו, ב] שירי דמים הפנימים שהיה ממנו כיון בהכרים ועל הפרכות היו השירים נשפכים על יסוד מערבי של מזבח העולה, ויליף לה [שם ג. א.] מדברתי ויקרא ד. [ו] אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אוהל מועד, ויסוד מערבי הוא נגד פתח אוהל מועד.

כמנ"ס נב' ספרי מורה, וס' יואל ח"ה. ובסמ"ק ק"מ ספ"ג ב' נאמנע
 לא הוה הפסק, אף קרא ג' פסוקים. מי שנותנין לו בוי' עיין מ"א.
 מטעם אף על פי שקורא מה שכבר קראו, מכל מקום יאמר גם הפטורה
 ונתינת עדיף מעולה לתורה נלא מטעמי. ובסוטה ח"ת א', (ג"ל). עיין
 מ"א. האדון ו"ל יזכר נקודה כדרכו הטוב והנה לרש"י (ד"ה פטורה וד"ה
 נכון לאדן) ותוספות ד"ה ואלה הקפידים בעמידה נבט אחת נכחו א' כמשאוי
 אף שעשיה בזה אחר זה, וב' כהניס לא שייך במשאוי מומר עשיה נבט
 אחת, והדמנו און משקין כאלה וסון רוצנין כאלה ר' שמעון הוא וברותם
 שרי מן המורה ומדרגת אסור, (הגמרא פריך אלסון רותחת שרי אף

מדרגתן, ולא קשיא אקרא, ול"ע נמוספות ד"ה ואלה. והר"מ סוטה ה, נ
 פסק כרבי יהודה, ונמוספות אחר נבט מניע קטן, א גבי אלנטה ממשכנין
 קשה כו'. ומדלג אמר איכא בינייהו אשה דעלתה, שמע מינה דלוותה הנכחה
 דומיא דיהה, וזה קשיא לר"מ פריך ד' דברה הלכה א' ב'. ונבטש יוסף
 על חו"ן ל"ב ע"א כמנ"ס מנה, ועיין תוספות בסוטה ד"ה איכא בינייהו.)
 והתוספות ד"ה הון הקשה להם מונחים אף דעשיה בזה אחר זה (ומנחשו
 ויקרא יט, ה), מכל מקום העמדה אסור בזה אחר כמשאוי. ובד"ה כ"ן,
 תימא כו' שני עבדים של שני אדונים, לכאורה הקשו דפירוט בית דין אחד
 ואדון אחד, דאי נמי ב' אדונים נמי דהיבט דין עושין פטולה ומעמדין

מחצית השקל

פתח אוהל מועד דבעי לשפוך על יסוד מערבי. ואינו מוכרח כל כך, ר"ל.
 החללה הוי סבירא ליה למ"א [נ]מה שכתבו התוספות דנעביד לתריר
 לתור, אינו טעם דסלקא דעתא דמהאי טעמא נעבור על המצוה משום
 שיסוד דרומי תדיר, דלא מסתבר דסברה תדיר תרחה הא דאין מעבירים
 על המצוה, דאי אמרת דתדיר ידחה אין מעבירים על המצוה לא הוי
 איצטריכו התוספות לחלק בין שתי מצוה לחדא מצוה, אלא לחלק דסלקא
 דעתך משום דיסוד דרומי תדיר. אלא ודאי דסברה תדיר לא מהני לדחות
 הא דאין מעבירים על המצוה, אלא דעיקר דבחדא מצוה לא אמרינן אין
 מעבירים על המצוה, ומה שכתבו התוספות דנעביד לתריר, סימנא בעלמא,
 וקראו ליסוד דרומי תדיר, אבל אין הטעם משום תדיר, ומכל מקום אולי
 זה מוכרח, דו"ל דמה שכתבו נעביד לתריר הוא הטעם דמהאי טעמא סלקא
 דעתא דמעבירים על המצוה, דהיינו בצירוף שניהם יחד דליכא אלא חד
 מצוה וגם הוא תדיר, וחד מינייהו לא מהני, דהיינו תרא מצוה ולית בה
 משום תדיר אין מעבירים על המצוה, וכן אפילו הוא תדיר והן שני מצוה
 גיב כו' מעבירין, אלא דליכא תרתי שהיא תדיר וגם ליכא רק מצוה
 אחת. עוד י"ל דאינו מוכרח, דניהו דהוי סלקא דעתא דבחד מצוה ליכא
 לומר אין מעבירים על המצוה, לכן איצטרך קרא אשר פתח אהל מועד,
 ומיניה ילפינן דגם בחד מצוה איכא משום דאין מעבירין על המצוה: ויניין
 בגמרות דף ס"ד. דמוכח דגם בחד מצוה אין מעבירין על המצוה, דהיינו
 מצוה העומר להביא מן הקורבן, ואמרינן מאי טעמא, ומשני להך חזירין
 משום דאין מעבירין על המצוה, ושם ליכא רק חד מצוה ועל כרחך צ"ל
 כנוצר לעיל: ובסוטה דף פ' מ' וספיק בגמרא ככהן אחד אין משקין. דהוי
 כנושה מצוה חבילות חבילות כו': [כן נראה ל' שהיא פירש איפכא.
 ר"ל, דבגמרא איתמר סתם הא ככהן אחד הא בשני כהנים. ומפרש הרמב"ם
 איפכא, דבכהן אחד שרי דליכא חבילות, דהרמב"ם חולק על התוספות
 דסבירא להו דעיקר תליא בהעמדתן כאחת ולא בעשיית המצוה כאחת,
 והרמב"ם סבירא ליה איפכא דלא תליא בהעמדתן כאחת כי אם בעשיית
 המצוה כאחת, זה נקרא חבילות. וא"כ ככהן אחד דעל כרחך משקה אותן
 בזה אחר זה שרי, דליכא משום חבילות, אף דמעמידן כאחת לית לן בה,
 אבל בשני כהנים דאסור דתרווייהו משקה להו כאחת אסור. ולכן לא
 הוצרך הרמב"ם (סוטה ה, ב) לחלק דכהן אחד שרי, דהא שרירות דכהן
 אחד שאינו משקה אותן כאחת, וזה ממילא נשמע מדברי הרמב"ם שכתב
 אין משקין ב' כוסות כאחת, ממילא ככהן אחד דאינו משקה כאחת שרי.
 ולפי הנוהג הפשוט קושיית מ"א על הרמב"ם היתה דהוה ליה לחלק בסוטה
 בין כהן אחד לשני כהנים. ועל זה תמה העולם (ס' דהכי איתא הסוגיא תנו
 רבנן אין משקין שתי כוסות כאחת כדי שלא יהיה לבה גם בחברתה.
 פירוש רש"י, שמא אחת טהורה, ולכן שיתה, וע"ז זה גם חברתה שהיא
 טמאה תתגבר לבה לשתות). ר' יהודה אומר לא מן השם הוא זה, אלא
 אמר קרא (במדבר ה' 23) אותה לבה. ופריך ותנא קמא דהכתיב אותה, ומשני
 תנא קמא הוא ר' שמעון דדריש טעמא דקרא משום שלא יהיה לבה גם
 בחברתה. ומסיק מאי בינייהו, איכא בינייהו רותחת. לר' שמעון דאמר
 טעמא דקרא שלא יהיה לבה גם בחברתה, בהא חזינן דרותחת ואין לבה
 גם משקין כאחת. אבל לר' יהודה דסבירא ליה רגורת הכתוב הוא, אין
 משקין. ופריך ורותחת משקין לר' שמעון והא אין עושין מצוה חבילות
 תנן אין משקין שתי כוסות כאחת ואין מטהרים ב' מצורעים כאחת ואין
 רוצעים ב' עבדים כאחת ואין עורפים שני עגלות כאחת לפי שאין עושים
 מצוה חבילות כו'. ועל זה משני כאן ככהן אחד כאן בשני כהנים, ומשני
 לא מחלקינן בין כהן אחד לב' כהנים כי אם ברותחת אליביה דר' שמעון,
 דליכא למעט מקרא דאותה אלא משום דאין עושים מצוה חבילות, ולכן
 בשני כהנים שרי דליכא משום חבילות. אבל לר' יהודה דסבירא ליה דאותה
 גורת הכתוב, ואפילו ורותחת אין משקין, לרדייה אין חילוק ואפילו בשני
 כהנים דליכא משום חבילות מכל מקום אין משקין מגורת הכתוב אותה.
 וכיין דקיימא לן כו' יהודה דלא דרש טעמא דקרא, וכן העתיק הרמב"ם

סתם אין משקין ב' כוסות כאחת שנאמר אותה כו', וא"כ אתי שפיר מה
 שלא (חולק) (חילק) בין כהן אחד לב' כהנים. וא"כ מאי קשיא ליה למ"א
 על הרמב"ם שלא חילק, והא בין דפסק כו' יהודה בין עביד שלא חילק.
 אולם לענין דאין כוונת מ"א דהוה ליה להרמב"ם לחלק בסוטה, אלא
 מואמרין בש"ס גבי סוטה רבבי כהנים לא שייך חבילות לענין סוטה,
 א"כ הוא הדין בשני מצורעים ושני עבדים ושני עגלות דליכא איסורא
 אחריני כי אם משום חבילות, א"כ בשני כהנים דליכא משום חבילות
 כדמוכח בסוטה שרי אפילו לר' יהודה. ולפי זה קשיא למ"א על הרמב"ם
 דהוה ליה לחלק במצורעים (שפאת צרע יא, ו) ועבדים (עברים ג, ט) ועגלה
 עדופה (רצה י, ה) דבשני כהנים שרי. והא דנקט מ"א הכל לענין השקאה,
 היינו משום דדבוי ש"ס אמורים גבי השקאה לתרין אליביה דר' שמעון,
 אלא דסבירא ליה למ"א דמיניה ילפינן לענין מצורעים ועבדים ועגלה
 עדופה, ולכן נקט השקאה, אבל לעולם כוונת מ"א להקשות דהוה ליה
 להרמב"ם לחלק במצורעים ועבדים ועגלה עדופה, ולא גבי סוטה כוין
 דקיימא לן כו' יהודה. ועל זה תרין דמפרש איפכא מפירוש רש"י (בכהן
 אחד) ותוספות, ולכן אתי שפיר כמה שסתם אין רוצעים ב' עבדים כאחת,
 והוא הדין אינן רונים, דממילא משתמע כיון דלא אסר אלא כשעשה
 המצוה בבת אחת, על כרחך איירי בשני כהנים ושני אדונים, דבחד לא
 משכחת שיהיה כאחת כמו שכתב מ"א ולכן שרי. ואע"ג דגם ככהן אחד
 משכחת כאחת שעושה בשתי ידיו או שהאדון רוצע לאחד ביד ימין ולאחד
 בשמאל, מכל מקום אורחא דמלתא ליתא הכי. והא דהעתיק גם בסוטה
 אין משקין ב' כוסות כאחת, והא לישן זה משמע בשני כהנים ורותחת,
 אפילו ככהן אחד אסור, וכן הדין לר' יהודה דהא מסיק ורותחת דלר' יהודה
 אסור ולר' שמעון מותר. ולר' שמעון לא הוהו כי אם ככהן אחד בזה אחד
 זה, דבבת אחת אסור אפילו לר' שמעון משום חבילות, ומיניה דלר' יהודה
 אפילו ככהן אחד בזה אחר זה אסור. (וכן לר' שמעון באינן ורותחת,
 והטעם דדוקא באין עושים חבילות תליא שתיהה ההשקאה או רציעה
 כאחת שהם המצוה, אבל בהעמדה דאינה מצוה ליכא משום חבילות. אבל
 בסוטה הטעם לר' שמעון שלבה גם כו', זה שייך גם בהעמדה. וכן לר'
 יהודה מגורת הכתוב דכתיב והעמיד אותה, הוי דאסרה תורה אפילו בהעמדה
 כאחת). והרמב"ם (סוטה טו) דסתם, כיון שכתב דכתיב אותה ממילא ידעינן
 דבכל ענין אסור, דאיתיי קרא דכתיב והעמיד אותה הכהן, משמע לבה,
 הוי דבסוטה אסרה התורה ההעמדה. וא"כ אפילו ככהן אחד אסור ניהו
 דמן הסתם משקה אותן בזה אחר זה, מכל מקום ניהו דליכא בזה משום
 חבילות חבילות, מכל מקום ההעמדה אסור מגורת הכתוב גם י"ל דנקט
 לשון הגמרא כדרך הרמב"ם: ובה בתורת קושיית התוספות כו'. ר"ל,
 לשיטת התוספות דאסור חבילות תליא בהעמדה, ובשני כהנים שרי, א"כ
 למה אסור בשני מצורעים דהוה ליה כעין שני כהנים (וע"ז במהרש"א
 שהניח שם דבריהם בקושיא). עכ"פ לדעת התוספות שדימו שני מצורעים
 לשני כהנים לא קשיא כי אם לשיטתן דסבירא להו בשני כהנים שרי, אבל
 להרמב"ם אדרבא בשני כהנים דוקא אסור, אתי שפיר דאסור בשני מצורעים
 דהוי כעין שני כהנים: והנה הרמב"ם כו'. ר"ל, דהעולה מדברי מ"א,
 פליגי בזה הרמב"ם ותוספות, דלהרמב"ם איסור חבילות הוא בעשיית
 המצוה בבת אחת, אבל בהעמדה או ההבאה למצוה לית לן בה. ולהתוספות
 איפכא, תליא בהעמדה והבאה למצוה בבת אחת, ובעשיית המצוה בבת
 אחת לית לן בה: ואם מן בשני ספרי תורה נהנינן כהרמב"ם, שמוציאים
 שני ספרי תורה בבת אחת כמו שכתב רמ"א. ומיושב בזה קושיית מ"א
 לדעיל מנא ליה לחלוק על הירושלמי להוציא שני ספרי תורה בבת אחת,
 דטעם הירושלמי דאוסר י"ל משום אין עושים מצוה חבילות, ומגמרא
 דילן דמתיר ככהן אחד משמע דכהאי גוונא ליכא משום חבילות, אף
 דההבאה היתה כאחת, דלא תליא כי אם שלא יעשה המצוה כאחת:
 ולהתוספות בברית הוון ש' נישואין כו'. דאמרינן דוי הסר וברכת המזון
 על כוס אחד, ועל כוס שני מברכים ששה ברכות, ולברכות בורא פרי הגפן

לבושי שרד

(1) ומיטע מנהגו: (2) שם הגול"ל כמו שכתוב סוף ספ"ג ד' אב"ל, כו"ל:
 (3) שם ובתנ"ך התוספות שאסור להעמיד שתייהן בעזרה בבת

(1) מ"א קריא וההוא דיומא אפשר לומר, פירוש, דמשום הכי דיומא טילק
 חתלה דס השעיר, משום שהיה נטף הדם צינן כיון שהיתה מלאה, ולא היה

קמח ה. מוטה ל"ט
[נ"ז]:
קמט ה. מוטה ל"ט
[נ"ח] למירוט הגאון
הביא הטור [הר"ף
מגילה י, ג]:

עשרת זקנים

קמט אסור להביא ספר
תורה אצל בני אדם
(לקראת) [לקרות] בה,
אצ"ט שחבושין בבית
האסורים אפילו בראש
השנה ויום כיפור (מרדכי
סוף פרק קמא דראש השנה
דמו חסי). ויש אומרים הולך
שיכול לכוון, ויבוא עשרה
ויחפלו עמו. ואם הוא אדם
חשוב, מביאין לו תורה
בביתו וקראו אותו עשרה
שמהפליין עמו (הגהות
אשרי פרק קמא דברכות
סימן ו וכן אימא בפרק קמא
דברכות באור זרוע עצמו
פ"א הלכות קריאת שמע סימן
ט). ומשמע שם דלאדם
חשוב אצ"ט שאינו הולך,
וכן הולך אף על פי שאינו
אדם חשוב שרי (נדב"ט מס'.)
ואם ראוי היינו להביא
בשעת הקריאה לבד, אבל
להבין לה יום או ימים
אזין או תיבה בביתו שפרך
דמי (ש"ת מהר"ם פארוה
סימן פ"ח):

ונכו"ע נה"ע סימן (ס"ח) [סנ"ג] [פסיף ט]. ומה שהקשו
התוספות [עס ד"ה אין] משני זמנים, י"ל דוקא צ"י מלות של חובה
היו חבילות, והוא הדין בשני קרצנות של חובה אסור להעמידם
כאחד, וכן משמע ביומא פרק ה' [ג. ד] דתמן הביאו לו השעיר,
משמע דאין מביאין פר ושעיר
כאחד, ע"ש: ג. יב ש"א יסיוהו.
ומימין השנים על השלמן קודם
הקדיש, כדי שיאמרו הקדיש על
שמהן. ונראה לי דביום שיש שלשה
ספרי חרות יניחו שלשמן על
השלמן בשעת הקדיש, דהא יש
מקומות שאומרים על כל אחת
קדיש, כמו שכתב הר"י אבודרהם
[עמוד ג.], ואם כן לדין לריך לומר
קדיש על שלשמן, ולא נהגו כן:
קמח א. דהתעבב שם. עד
שיפשיט המינה, אלא
מולין הקסר מורה והס יולאים
אחריו, כמו שכתב סימן קמ"ט,
וחזר לבית הכנסת ומפשיט
המינה:

השלמן יב שלא יסיוהו דעמן ויהיו פניוין [כ"ז] מן המלוה [כ"ז] ומוליאין
שני הספרים כאחת ומפשיטן בשנית עד אשר שקראו בראשונה:

סימן קמח

שלא יפשיט שליח ציבור התיבה. ובו סעיף אחר:

א. אין שליח ציבור רשאי להפשיט התיבה בצבור
בל זמן שהם בבית הכנסת: (פירוט רש"י מוטה לט, ב
ד"ה להפשיט סתיו רגילים להביא ספר תורה מנית אחר [ה] שהיא
משמרת זו כו', עד, שטורח לציור הוא א' להעמכט שם ועיין
בפנים בלורת חיים בטור):

סימן קמט

שהציבור לא יצאו מבית הכנסת עד שיצניעו ספר תורה. ובו סעיף אחר:

א. [א] אין הציבור רשאים לצאת מבית הכנסת א' עד שיצניעו ספר תורה:

קמט א. עד שיצניעו. היינו נמקום שמלניעין אותה אחר ונא לניון. [ה] עיין סוף סימן [ק"ה] [כה] [ו] וסימן קל"ב סעיף ב':

ביאור הגר"א

כ. עד שינטל ספר תורה היינו עד שיצניעו במקומו, וכן הוא בנוסחת ספרים
שלנו וזינח במקומו, בין כשמצניעין אותו בבית הכנסת בין כשמוליכין אותו
למקום אחר צריך ללוותו עד שם, אלא דבקרימה ואיחור לא מיייר, ומותר
לצאת קודם ספר תורה, אלא שצריך מכל מקום ללוותו במקומו. ושמואל הוסיף

[יד] וביציאתו כו', ובירושלמי [מגילה פ"ד הלכה ה.] מוטה פ"ז הלכה ה' לא כתב
כן:

קמט [א] [פסיף א] אין כו', כפירוש הר"ף בפרק ד' דמגילה [יד, ג] בשם
הגאון, וכפירוש מהר"י אבוהב דמה שאמר ר' יהושע בן לוי [מוטה לט].

מחצית השקל

עומדים בעזרה משום חולשא דכהן גדול, אבל ע"פ לכהן גדול לא היו
מביאים עד שגמר הזאת הפר בפנים:

קמח (פ"א) א. דהתעבב כו', רמ"א קיצר דברי הטור, שכתב שהיה להם
הספר תורה במקום אחר המשתמר ולא בבית הכנסת, וקודם שהביאו
הספר תורה לקרות בו היה השי"ן מכסת התיבה שהיה רוכן להניח עליה.
ספר תורה לקרות בבגדים נאים ויפים, ואחר הקריאה היה שוב פושט אותן
הבגדים מן התיבה ומצניעים אותן עד עת קריאה אחרת. ולפי שהציבור
צריכים להמתין שם בבית הכנסת עד שיוציאו הספר תורה למקום שמצניעים
אותו וילווה הספר תורה כל הציבור, כמו שכתוב בסימן שאחר זה, ולכן
אם יפשיט השי"ן תחלה התיבה ואחר זה יצניעו הספר תורה איכא טרחה
דציבורא, שיהיו צריכים להמתין עד אחר ההפשה של התיבה והוצאת
ספר תורה למקום שמצניעים, לכן יצניעו הספר תורה תחלה ואחר זה
יפשיט התיבה:

קמט (פ"א) עד כו', ובא יציאת עיין סוף סימן כ"ה, כצ"ל. ששם כתב
הרב כ"י ביום שקורין בספר תורה לא יחלוץ מפילין עד שיחזירו
ספר תורה להיכל, ופירש רמ"א דהיינו במקום שאין מבינים הספר תורה
עד אחר ובא יציאת, דאם לא כן הא בלאו הכי אין לחלוץ מפילין עד אחר
ובא יציאת, [ו] הוא הדין כאן צ"ל כן, דהא מבואר בסימן קל"ב סעיף ב'.

לבושי שרד

כך הוא, דלרש"י ר' יהושע בן לוי ושמאל לא מיירו דק כשמוליאין הספר תורה
מבית הכנסת לבית אחר, וקאמר ר' יהושע בן לוי דמייד כשנטל השי"ן הספר תורה
רשאין הציור [ללא*] ליתאם חף שלא הוליוו עדין, ומיירו נפתחא אחרינא.
ושמואל אמר היכא דליכא פתחא אחרינא לא סגי נמה שנטל שי"ן הספר תורה,
אלא לריך דוקא שיוציאו מנית הכנסת, אבל במקומות שמלניעין הספר תורה נמה
הכנסת לא מיירו כלל ר' יהושע בן לוי ושמאל, ורשאין ללאם כל זמן שנטלו. כל
זה הוא לרש"י. אבל הגאון פירש דר' יהושע בן לוי בכל מקום קאמר, ר"ל, חף
בשמלניעין נמה הכנסת, ובהא פליג ארש"י הא לכל שאר הדברים גאון ורש"י
קן, כך מוזן לבלוזה דברי הטור, וכתב הכ"י שמר"י אטיבס לא רצה לפירש
לוי בכל מקום קאמר, וכל נאטו נמה שכתב והוסיף שמואל כו' עד סופו מימחר,
היו דברי הוא גם לרש"י לכו מימחר חר"י ארוהו דהגאון פליג טוד ארש"י והפירא

שהיא ברכה ז' משבע ברכות לוקחים שוב כוס ראשון שברכו עליו ברכת
המוזן. ולהתוספות דהבאתן כאחת יש איסור משום חבילות, א"כ אין
להביא שני הכוסות בבת אחת, (מה שאין כן להרמב"ם דלא תליא מיד
בהבאה כנוצר לעיל), וכתב שכן משמע בטור ושו"ע אה"ע סימן ס"ב סעיף
ט', שכתב ח"ל, יש אומרים שאין לומר ז' ברכות על כוס ברכת המוזן
אלא מביא כוס אחר ואומר עליו שש"ו ברכות וחזר ולקח כוס של ברכה
המוזן ואומר עליו בורא פרי הגפן, עכ"ל. ומדכתב אלא מביא כוס אחר
ואומר כו', משמע שבשעת ברכת המוזן לא היה לפניו כוס השני אלא
אחר ברכת המוזן מביאו, והיינו כדעת התוספות, א"כ הדברים סותרים זה
את זה, דכאן בשני ספרי תורה משמע דסבירא ליה כהרמב"ם, ובכוס
נשואין משמע דסבירא ליה כהתוספות. ועיין בבית שמואל [פ"ק יא] מה
שכתב בשם הפרישה [רישה סי' ד]: דוקא צ"י מצות של חובה. דטעם דאין
עושים מצות חבילות כתב רש"י [מוטה ה.] ד"ה חבילות) דנראה שהן עליו
כמשא, וזה שייך דוקא בחובה, אבל במה שאין חוב על כרחך לא היו
כמשא, דא"כ מי בקשו מידו, ואדרבא נראה בזה זירוז מצוה: דתנן הביאו
כו'. דהיינו לאחר שהזהר מדם הפר בבית קדשי קדשים הביאו לו השעיר
לשוחטו, משמע אבל לא הביאו מיד פר ושעיר כי אם משום שהם חובה
ואסור משום חבילות, ומה נראה כהתוספות דתליא בהבאה ואצ"ט שדנימה

קמח (ה) ש"ע ברש"א שהיא כושתמרת בו. ופורשין נגידים נאים סביב
המינה לכבוד הספר תורה, וכשיוציאים משם ונוטלים ספר תורה לימנו
נבטת שמשמרת בו לא יפשוט המינה נפטי הנצור, שטורח נצור הוא להעמכט שם
עם הספר תורה עד שיפשוט את המינה, אלא מולין הספר תורה כו', הוצא
במג"א:

קמט (ה) מביא קמ"א עיין סוף סימן כ"ה, [כ"ז]. דשם מטאר שיש מקום
שנוהגין כן, ומיירי הכא נכחאי גונא, דאם לא כן הא אסור ללאם קודם
קדושת וכל לניון, כמטאר נסיון קל"ב סעיף ב': (+) א' סוף קמ"א בטור
הביאו, לשון הטור, גרסינן בגמרא אמר ר' יהושע בן לוי חין הנצור רשאין ללאם
עד שינטל ספר תורה, ושמאל אמר עד שילא, ולא פליגי הא דליכא פתחא אחרינא
הא דליכא פתחא אחרינא, אמר רבא צ"י ארינא אסבדי לי אחרי ה' תלכו. פירש
רש"י איכא פתחא אחרינא חסיונא ספר תורה ללאם דדר פתחו הריהו ללאם

הגהות והערות

[ג] וזמן מפי"א ע"פ
מקור חיים, פמ"ז ומחלוקת
השקל:
[ד] פמני נפ"ע כמזכ
ז' נצטת, חן נצור שם כמזכ
ז' נצטת, וז"ה נמת שמואל
שם ס"ק יא, ונכאר היטב
ס"ק יא:
[ה] בדיאי נמת מוטה
ויסו פניוין:
קמח [א] עיין משננות
וזכר לשלן סימן קמט ד"ה
הפירוש ה':
[ב] בפהודרת מניו חן
דיהנפוטט מני"ג כמזכ
[ועיין בטור בפנים]:
קמט [א] עד כהן נדפס
בפ"ר מאלוה מקמ"ח.
מכלן ואלין הוא המהודרת
וישמואל הר"ף, שהשתק
מכפי' לטעם שרד
שפשוטו. דהא נמתא
בפרק ה':
[ב] ב"ה ברש"י שם, אמנם
בטור כתב בפני:
[ג] ב"ה בר"ף וכן העתיק
הטור. אמנם בספר העמים
הלכות נצטת ועיני שם